

SZARVASI UJSÁG

T Á R S A D A L M I É S P O L I T I K A I H E T I L A P

Karácsonyi gondolatok

Egy esztendővel ezelőtt még javában tombolt a háború. Dörögtek az ágyúk, zúgtak a nehéz harci gépek. A hatalmas bérpalták nomokvárként omlottak össze a bombacsapódások hatására. A romok alatt aratott a halál. A nyomorúságnak azelőtt sohasem ismert tajtája született meg az óvóhelyeken. Elképesztően kevés élelmiszer mellett, víz és gyógyszer nélkül, fűtetlen pincékben tengődtek az emberek társadalmi osztályra tekintet nélkül. Patkány módjára bujkáltak a romok között, hogy elkerüljék a lövedékeket. Nem ismertek társadalmi különbséget ember és ember között. Az egymásra utaltság, a legusztább közösségi érzet fejlődött ki bennük. Megosztották mindenüket egymással és határozott fogadalmat tettek, vagy égre-földre esküdöztek, hogy mindent másként fognak csinálni majd a béke éveiben, csak egyszer kerüljenek ki éle ebből a szörnyű pokolból. Fogadtak, hogy a romokból új városokat építenek majd közös erővel, új társadalmi és gazdasági rendet valósítanak meg, amelyben az igazi szabadság és egyenlőség jut teljes diadaira

. és elmúlt a harci zaj. Nem dübörögnek már a harcokcsik, nem halljuk már a szirének idegtépő hangját. Az óvóhelyek szenvedesei lassan a feledés homályába vesznek, de — sajnos — semmivé vált a sok ígért is, amit a veszély óráiban tettek. Amint elült a harc és a sokat szenvedett ember ismét feljött a föld felszínére, megszűnt a testvéri közösség érzete is. Nem ismeri már meg embertársát, aki röviddel ezelőtt az omladék alól mentette ki. Elfelejtett mindent.

Befejeződött a háború. Általános fegyverszünet állt be mindennél.

A dolgok természetes rendje következményeként meg kellett indulni az ujjáépítés nehéz munkájának és itt szakadt meg először az óvóhelyek látszólag eggyéforrt osztálytalan társadalmi. A dolgozók, a nincstelének a szenvedésben ujjászülvete, lelkesedéssel fogtak hozzá a romeltakarítás és helyreállítás munkájához. Távolmaradtak azonban ettől az áldozatvállalástól társadalmi osztályra tekintet nélkül — sajnos elég nagy számban — a lelkiismeretlen spekulánsok és haszonlesők. Pillanatok alatt felmérték a kínálózó alkalmat, késedelem nélkül átlátták, hogy eb-

A kormány rendelete a pengő átértékeléséről

A gazdasági életben hónapok óta tartó nyugtalanságból sejtethető volt, hogy valaminek történni kell a kormány pénzügyi politikájában, mert tarthatatlan volt az a már szinte örültté vált drágulási folyamat, amely az életet egyre nehezebbé és bizonytalanabbá tette. Addig, amíg a pénzügyi kormányzat az államháztartás hiányainak fedezésére a ban-

kópréshez volt kénytelen nyúlni, kevés remény mutatkozott arra, hogy ezzel sikerül megállítani az infláció útját. Határozottabb eszköz igénybevételére volt szükség, hogy az illetéktelenül nagy vagyonokhoz jutottak, a háborús gazdagok és a spekulánsok zsebéből kikerüljenek a pengő értékét veszélyeztető vagyonfeleslegek. Most ebben a dsungelben akar

rendet teremteni a pénzügyi kormány december 19-én megjelent rendelete, amely a pengő értékét szabalyozza. A rendelet szerint december 19-től az 1.000, 10.000 és 100.000 pengősök értékük negyedére esnek és értékük háromszorosának felbélégzésére nyírik vissza eredeti értéküket. Az 1000 pengősnél kisebb címletek megtartják névértéküket, nem változnak.

A Nemzeti Segély támogatása

A szarvasi Nemzeti Bizottság legutóbbi ülésén egy régebben hozott határozatával volt kénytelen foglalkozni. Kötelezte akkor ugyanis a szarvasi italmérőket és az összes mulatságokat és előadásokat rendező egyesületeket, hogy bruttó bevételüknek tíz százalékát a Nemzeti Segély támogatására fizessék be.

Azonban a rendeletek be nem tartását mostanában nagyon megszokták az emberek és a Nemzeti Segély többeknek a részéről támogatás nélkül maradt.

Vannak a rendelettel szemben lojálisan viselkedő farizeusok, akik

neveltségesen kicsi bruttó bevétel után fizetnek; vannak, akik a rendeletet ezideig figyelembe se vették. Ezek a Kisgazdakör és a Hangya szövetkezet italmérői.

Vannak azonban jóindulatú emberek is, akik minden tiszteletet is megérdemelték.

Az országunk súlyos anyagi helyzete hívta létre a Nemzeti Segélyt mint szervezetet és ezt mindenkinek, a magyarság szempontjából, tehetségehez képest erkölcsi kötelessége támogatni. Nem tudják egyesek megérteni, hogy minden megmentett magyar

élet a jövőnknek a nyeresége, hanem még ezt a nehéz helyzetet is, amelyben vagyunk, saját tőkéjüké akarják kovácsolni és nem is szégyenlik magukat.

Jó volna azonban, ha gondolanának arra, hogy az a nép, akivel ők ennfire nem törődnek és akit ők így csapnak be, egyszer éppen a hatóságok által fogja lehúzni özlöteinek redőnyeit. Jó lenne talán erre is gondolniok egy kicsit.

Azt pedig meg kell tanulniok, hogy minden megmentett élet, két dolgozó kar is.

ben a szerencsétlen, nincstelen országban nem lesz nehéz feladat inflációt csinálni, az infláció pedig egyesek számára nagyszerű lehetőség nemcsak régi anyagi pozíciójuk visszaállítására, hanem óriási vagyonok megszerzésére is. Munkához láttak tehát a társadalom vérszopó piócái és ime itt az eredmény: éheznek és fázik az ország dolgozó társadalmi!

Megdöbbenő és szinte kétségbeesítő az a mélypont amelyre a mai viszonyok haszonélvezői süllyedtek. Felháborított az a könyörtelenség, amellyel a dolgozók társadalmát kijátszák, nem indítja meg őket sem ártatlan éhező gyermekek panasza, sirása, sem az éhségtől elgyengült munkás lassú pusztulása. Az ilyen embertől mindenki elpusztulhat, csak ő maradjon meg, neki telve a gyomra és éléskamrája, testét drága meleg bunda takarja, nem érzi a hideget, nem dolgozik. Meleg szobában, vagy kávéházban ül és ott bonyolítja le a nagyszabású „gazdasági tranzakciót”. Hasonló lelkiületű hiénahad veszi körül, amely csak intésre vár, hogy ura parancsainak végrehajtása mellett a maga külön kis akciót is megjátszhassa a dolgozók bőrére. Ezek előtt semmi sem szent, pedig az óvóhelyen a lehangosabban imádkoztak és esküdöztek, ők voltak a leggyá-

vábbak, őket részesítették a legtöbb segítségben!

Majdnem reménytelen az elgondolásunk, de mégis megkíséreljük szólni ehhez az embertípushoz. Kérjük, hagyja abba alávaló mesterkedéseit, álljon be a becsületesen dolgozók sorába és adja át illegálisan szerzett élelmiszer és egyéb közszükségleti cikkeinek feleslegét a dolgozóknak, akiknek a pusztá életük forog kockán. Adja át, amíg nem késő. Gondoljon arra, hogy a hűrt végtelenségig nem lehet feszíteni. Ha már szive nincs, az értelmére apellálunk, gondolja meg, ismerik őt, ha a dolgok odáig fejlődnek, hogy nem lesz más kiút, megtaláljuk őt s nem igen akad majd, aki megmenti a számonkérésről.

Együttal, de sokkal nagyobb remennyel fordulunk a jobb módú és becsületes embertársainkhoz, segítsenek a dolgozó és nyomorgó fizikai és szellemi munkásokon!

A béke és a szeretet ünnepe itt kopogtat ajtónkon. Emberek, szálljatok magatokba! Mindnyájan tudjuk, hogy óriási anyagi romlásunknál jóval nagyobb erkölcsi pusztulásunk! Nincs azonban elveszte még minden. Kezdjük meg még komolyabban az ujjáépítés munkáját, de ott ahol kezdeni kell. Alakítsuk ki lelkiünkben a közös-

ségi érzést, a munka és az embertársaink megbecsülését és ebben a tudatban markoljuk meg még szorosabban a szerszámokat. Nincs lehetőség a helyzetjavulásra addig, amíg az emberi lelket át nem állítjuk az erkölcs, a szeretet és a demokrácia szellemében! A törvény a gonoszsgot legfeljebb korlátozni tudja, de megszüntetni sohasem, a gonoszsg kiküszöböléséhez erkölcsre van szükség, amely a szabadság és az egyenlőség elvén nyugszik! Építsük ki tehát bensőnkben a magasabbrendű erkölcsöt és embert. Ez a szocializmus elve, de ezt hirdetik a vallások is, nincs tehát ellentét köztük! Egy tábortba tartozik tehát minden ember tekintet nélkül vallásra, társadalmi helyzetére, vagy pártállására, aki nem akarja, hogy elnyomók és elnyomatottak legyenek. Aki a közösségi érzéstől áthatott, demokratikus felfogású és szociális gondolkodású ember!

Éppen ezért a Karácsony szent ünnepe hozza meg a harmónikus együttműködést minden ember és párt között is. Egymásra vagyunk utalva, nincs helye pártsovínizmusnak, de helye van, sőt kötelesség a közös erőmegfeszítés ennek a szerencsétlen országnak talpraállításához! Kötelesség hozzájárulni az egész emberiség felémeleséhez!

Őszintén

megmondhatjuk, hogy hős az, aki ma *becsülettel dolgozik*. Az ipari munkás, aki lerongyolódva, éhesen dolgozik a gyárak és üzemek munkapadjainál s nincs meleg lakása, ahol kellően pihenhetnének elcsigázott tagjai. Heti keresetükből pedig élelemre se telik.

A földművelő, aki csizmátlan lábakkal tapossa a lucskos, fagyos anyaföldet és — csodára vár! Az intellektuel, aki félve számlálja havi fizetését, ami egy heti létfenntartásához is kevés. És ily borzasztó körülmények között is dolgozik.

A bányász, aki fegyelmetlenül váj a föld mélyében silány ellátásáért és várja a *jobb holnapot*.

Sajnos, ez a jobb holnap *menynyí nap elmúltával* sem akar közeledni. S ők mégis dolgoznak és előszedik régebben szerzett, vagy örökölt értékeiket, hogy egy kevés élelemért a kalmár kezébe kerüljön.

És nekik nem is csak az értékektől való megválás nehéz, hanem a dolgokkal való együttartozandóság érzésének megszűnése is fáj...

Mert kiknek-kiknek vannak kedves értékeik...

Tizenöt esztendővel ezelőtt, amikor az egész világot sújtó gazdasági válság sanyargatott mindenkit, senki sem gondolta, hogy életünkben még nagyobb megpróbáltatásnak leszünk részesei. Most pedig megint ugyanaz az osztály szenved mások bűneinek következményeit. Mert a katasztrófa előidézői most is egy másik ugyanazon osztályhoz tartozók.

És mintha más emberfajtahoz tartozna, aki ma e szomorú tények felett gondolkozás nélkül eltekint. S nem érez közösséget ennek a nehéz történelmi időknek küzdőivel.

Hiányzik ebből még a csordasztón is.

Telhetetlen birvagy vezetői s csak azt lesi, miként válhat kincs-csészebenben mások verejtéke, vére, vagy élete...

De ha van szomorúság életünkben, akkor az az, hogy sokan, akik elkerülik mind a terheknek viselését, nemcsak közönyösek, de mind szemtelenebbek és erőszakosabbak is. Sokan nem akarják meglátni a becsületesen dolgozóknak óriási erőfeszítéseit; a némán tűrőknek szenvedéseit...

Pedig tanulja meg mindenki, aki melegebb helyről nézheti a hősök didergéseit és ha nem tud vagy nem akar vállalni azoknak szenvedéseiből, akik ma országot építenek, legalább becsülje őket, mert bizony *hősök azok*.

1945. XII. 17. **Welsz Béla.**

— **Felhívás!** Filyó János csizmadiamester egy pár cipőt ajánlott fel szegénysorsú hadiárva részére. Aki erre igényt tart jelentkezzen a Szociáldemokrata Párt irodájában.

Megalakult a Földművelésszövetkezet

A Földművelésszövetkezet miniszter rendelete alapján, a szarvasi földművelésszövetkezet december 7-én megalakították a Földművelésszövetkezetet.

A szövetkezetnek tagja lehet minden földműveléssel foglalkozó.

A szövetkezet részjegyeken alakul. Egy részjegy ára 15 kg búza vagy ennek napi pengő értéke.

A szövetkezet csoportokra oszlik éspedig: üzemi, őstermelői, gépállományi, beszerző, értékesítő és kertészeti csoportokra, amelyek már meg is alakultak.

Magában foglalja továbbá a szőlő, bor gyümölcs, mezőgazdasági, ipari és szakoktatási csoportokat is, melyeknek létrehozása folyamatban van. A gyűlés a következőket választotta vezetőkkül: elnök Valastyán István, helyettese Demeter János, pénztárnok Csicsely Mihály, ügyvezető Demeter János. Igazgatósági tagok: Krajcsovicz János, Koszti Mihály, Janecskó György, Brachna János, Lestyán János, Sonkoly András, Uhlár Mihály, Liska Mihály. — Felügyelő bizottsági elnök: Peczkó János, helyettese Uhlár Pál. Tagok: Sonkoly Pál, Gázsó István és Petrovics János. Ezen kívül minden csoport kü-

lön-külön intéző-bizottságot választott.

A szövetkezet igazgatósága helyi központi szervet képez. Irányít és felügyel az összes csoportok működésére. A csoportok intézőbizottságai pedig az egyes csoportok ügyeit szakszerűen intézik.

A szövetkezet ideiglenes helyisége a Földigénylő Bizottság irodája az Árpád épületben. Tagokat itt vesznek fel és mindenkit tájékoztatnak piaci napokon. Fizetések is itt eszközölhetők.

Amint a fentiekben megállapítható, a Földművelésszövetkezetben minden termelő megtalálja a helyét. Ez a szövetkezet látszik hivatottnak arra, hogy az összes szövetkezeteket magához ölelje, miáltal tagjainak minden igényét ki tudja majd elégíteni.

Ez a szövetkezet árszabályozó szövetkezet lehet, mely termelvényeinek közvetlen a fogyasztóhoz leendő juttatása révén, az árak nagyban csökkentését hozza létre.

Termelők! Itt az ideje annak, hogy egy táborba tömörüljétek és többtermelést elérve siessetek a szebb, a jobb, boldogabb új demokratikus alapon álló Magyarországot felépítésére.

Pár szó a villanyügyről

Lapunk legutóbbi számában már hírt adtunk arról, hogy a községi Képviselőtestület felmondta Mezőtúrnak a villany szerződését. Mint-hogy olvasóink közül sokan nem ismerik a kérdés előzményeit, célszerűnek tartjuk azokat röviden ismertetni.

Még az első világháború előtt az 1910-es évek elején Szarvas és Mezőtúr között szerződés jött létre, melynek értelmében Mezőtúr szolgáltatója Szarvas részére is a villanyt az akkoriban létesített villanytelepéből. Közben 1928-ban Mezőtúr leállította áramfejlesztő telepét, később még a gépeket is eladta és megállapodást kötött a Salgótarjáni Köszénbánya Rt-gal a tőle történő nagyban áramvásárlásra. Ezen idő óta a bányavállalat, illetve a pár évvel később ebből a célből alapított áramszolgáltató vállalata: a Hungária Villamossági Rt. szolgáltatja az áramot és Mezőtúr ezt az áramot adja tovább Szarvasnak. Mindebből kétségtelen hogy 1928 óta Mezőtúr szerepe a szarvasi áramszolgáltatásnál csupán láncolás, Háború előtti úgynevezett alapon kifejezve Mezőtúr 12,5 fillérért vásárolja meg az áramot kilowatóránként és azt továbbadja a szarvasi világitási fogyasztónak 70 fillérért! Mondani sem kell, milyen jó üzlet ez Mezőtúrnak, hiszen például az utolsó békeévekben, 1938-ban Mezőtúr villanytelepe mintegy 120.000 P. tisztajövedelmet mutatott ki a maga számára, Szarvas pedig haszonrészesezés fejében alamizsnaként 4.500 pengő körül kapott! Mindehhez hozzá kell tenni még azt, hogy ennek az akkor tekintélyes összegű haszonnak az első-

állításában a szarvasi fogyasztóknak legalább akkora szerepe volt, mint a mezőtúriaknak.

Hát éppen ez az, aminek a végére pontot kell tenni. Szarvas már évtizedek óta nyögi ezt a — nyugodtan megmondhatjuk — minden erkölcsi alapot nélkülöző szerződést és még további 19 évig, egészen 1964-ig maradna a fejőstehene Mezőtúrnak. Már hosszabb idő óta, különösen pedig az áramszolgáltatásnak Salgótarjántól történő ellátása óta többször indult mozgalom a Mezőtúrtól való elszakadás érdekében, de azok nem vezettek különböző okokból eredményre. Most azonban nem szabad késlekedni, az ország demokratikus szellemben történt átalakulásának konzekvenciáit ebben a kérdésben is maradék nélkül le kell vonni. Rossz és erkölcstelen volt ez a szerződés már a múltban is, még kevésbé egyeztethető össze a mai szellemmel. Ha a mai demokratikus állam-berendezésben megvédjük az egyén érdekeit a kiuzsorázás ellen, éppen a mai idők szelleméből folyik, hogy egyik község se tudja kiuzsorázni a másikat. Az ilyen szerződések a lomtárba valók és a mai demokratikus szellemben meg kell keresni és találni azt az alapot, amelyik az eddig annyira semmibe sem vett szarvasi érdekeket is jogosan kielégíti.

Érdeklődéssel kísérjük a képviselőtestület által az elszakadás előkészítésére kiküldött bizottság munkáját, az ügyet nem hagyjuk elaludni és annak fejleményeiről, valamint az ezzel kapcsolatos egyéb kérdésekről olvasóinkat állandóan tájékoztatni fogjuk.

HETI HIREK

Az elmúlt napok nagy eseménye a moszkvai hármasszövetség külügyminiszeri találkozása. Az egész világ érdeklődéssel kíséri a három nagyhatalom képviselőinek moszkvai tanácskozását, mely a — Times szerint — legbiztosabb jelenség a világ-béke megbeke megvalósításának előkészítésében.

Byrnes amerikai külügyminiszter kijelentette, hogy az amerikai kormány biztosítani szeretné a Szovjet kormány együttműködését az atomerő ellenőrző bizottságban. Egyben hangsúlyozta, hogy Moszkvában sürgetni fogja a békeértekezlet mielőbbi összehívását.

Az amerikai külügyminiszter Moszkvába való megérkezése alkalmával kijelentette, hogy bizonyos abban, hogy megbeszélések eredményeképpen a három nagyhatalomnak egymáshoz való viszonya még szorosabbra fűződik és a háború idején megkezdett együttműködés a békeben még fokozottabban folytatódni fog.

A három külügyminiszter a moszkvai tárgyalások befejezése után együtt Londonba utazik. Ott töltik az ünnepeket, hogy bevárják az Egyesült Nemzetek Szervezetének első ülését, amelyre január 10-én kerül sor.

A Londonba kiküldött magyar követ, Bede István elutazása előtt búcsúhíallgatáson jelent meg a magyar kormány szocialista minisztereinél.

Megalakult az új osztrák kormány, amelyben a szocialista párt, a kommunista párt és az osztrák néppárt tagjai vesznek részt. A belügyminiszeri tárcát a szocialista párt kapta.

A brit kormány három törvényjavaslatát szétosztotta a törvényhozók között. Ezek a bányák és a biztosító intézetek államosítására, továbbá a tökélteljesítésének ellenőrzésére vonatkozó törvényjavaslatok. Valószínű, hogy ezek a javaslatok a karácsonyi szünet után már törvényerőre is emelkednek.

A Svédországi Ellenőrző Tanács elhatározta, hogy jóvátétel címén igénybe veszi 30, német gyár gépi berendezését. 7 gyár berendezését a Szovjet Unió kapta a többi 23-at a szövet-ségesek között osztják fel.

Nürnbergből jelentik, hogy Horthy Miklós volt kormányzó ott tartják fogva. A Nemzetközi Törvényszék egyelőre a háborús bűnösök perében tanúként hallgatja ki. Tájékoztatókban azt hiszik, hogy a per befejezése után semmi akadálya sem lesz annak, hogy Horthyt kiadják a magyar hatóságoknak.

HIREK

Istentiszteletek:

December 23-án, advent 4-ik vasárnapján az evang. Ótemplomban d. e. 9 órakor tótnyelvű, az Újtemplomban magyarnyelvű istentisztelet.

December 25-én, Karácsony első ünnepén az evang. Ótemplomban d. e. 9 órakor tótnyelvű, az Újtemplomban magyarnyelvű istentisztelet.

December 26-án, Karácsony másodnapján az evang. Ótemplomban magyarnyelvű istentisztelet, utána úrvacsora, az Újtemplomban tótnyelvű istentisztelet, előtte úrvacsoraosztás.

Ünnepi istentiszteletek rendje a r. kat. templomban. December hó 23-án, vasárnap reggel 6 órakor utolsó hajnali mise, fél 9 órakor csendes szentmise, 10 órakor énekes nagymise prédikációval. — Karácsony első napján éjleli mise, reggel 6 órakor pásztorimise, 8 és 9 órakor csendes misék, 10 órakor ünnepélyes nagymise szentbeszéddel. Karácsony másnapján reggel 8 és 9 órakor csendes mise, 10 órakor énekes nagymise. Délutáni ajátosságok 3 ó.

Lelekinap férfiak részére: A r. kat. egyházközség a katonikus férfivilág részére december hó 23-án, vasárnap a központi kat. iskola épületében egésznapos lelkigyakorlatot rendez. Előző nap, szombaton este 6 órakor a templomban bevezető elmélkedés lesz. A meditációkat dr. Udvarihegyi Béla lelkes tartja. Részletes tájékoztató a templom ajtaján olvasható.

Ref. istentiszteletek sorsrendje: Karácsony első napján d. e. 10 órakor, utána úrvacsoraosztás d. u. 3 órakor; másodnapon d. e. 10 órakor, d. u. 4 órakor műsoros vallásos ünnepély a gyülekezeti teremben.

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánunk kedves hirdetőinknek és olvasóinknak.

— **Értesítés.** December 26-án, Karácsony másodnapján az Újtemplomban a délután 2 órai istentiszteleten a Demokratikus Nőszövetség testületileg résztvesz, amelyen az elő és meghalt távollévőkért való könyörgés után kegyeletből koszorút helyez el a templomban. Kéri a lakosságot, vegyen részt az istentiszteleten.

— **Szüői értekezlet** volt vasárnap a gimnáziumban. A megbeszélések a mai idők tanulási nehézségeivel foglalkoztak, könyvhiányai, fűtési gondokkal. Az Igazgatóság megnyugtató felelőséggel gondoskodik a hiányok pótlásáról, s ha a tervek sikerülnek, egy nap sem vész el a tanulási időből. A karácsonyi szünet február elején végződik, a húsvéti szünet megrövidül, s ha egy-két héttel később fejeződik be a tanítási év, teljes érvényű munkát végezhetnek a gimnázium tanulói.

— **Az elhagyott javak** kormánybiztosának utasítására a szarvasi járási ipartestület elnöksége felhívja mindazokat, kiknek tudomása van gazdátlanul maradt, elhagyott idegen gépek, műhelyberendezések, vagy felszerelések holléteiről, hogy a teljeshely pontos megjelölésével és az elhagyott gépek körörlírásával, az ipartestület hivatalában írásban azonnal jelentse.

— **Közegészségügyi előadást** rendeznek a szarvasi Szabadszakszervezetek december 23-án, vasárnap délelőtti 11 órakor az Árpád emeleti nagytermében. Előadó dr. Darida Mihály lesz. Utána Németh Mihály MKP járási titkár mond beszédet.

Megszigorították az adófizetést

Az illetékes hatóságok utasítást kaptak, hogy azokkal a kereskedőkkel és iparosokkal szemben, akik adófizetést kötelezettségeiket nem teljesítik, első esetben internálást, további ismétlődés esetén pedig az üzlethelyiség és áruraktár elkobzását és az iparigazolvány megvonását is alkalmazzák.

Éz a szigorított rendelkezés vonatkozik a fenyűzési és forgalmi adóra is. Jó lesz tehát

vigyázni azoknak, akik a forgalmi adó fizetését nem vették komolyan, mert hiszen az iparigazolvány elvonása és az áru elkobzása után már az internálás következik, ahonnan nehezebb lesz visszatérni, mint az adót a tényleges jövedelemnek megfelelően befizetni. Az állam háztartása nagy kiadással jár, ezt pedig a befizetett adókból kell előteremteni.

Lehullt az álarc

mikor egy orvos a demokrácia álarca bújva csak hízott libáért hajlandó a szegény betegeknek segíteni. Szerinte ez a lényege a demokraciának. Egy darabig sikerült felrevezetni alattomoságával a jóhiszemű polgárokat, de végre már a hatóság is megsokalta dr. Kerényi Miksa orvos garazdalkodását és feltekintett a padlására, ahol nagyobb mennyiségű gabonát és 33 kg dohányt talált. Dr. Kerényi arra hivatkozott, hogy majd később a nélkülözö kisembereken segíteni fog. Vajjon akad-e a faluban valaki, aki ezt a mesét Kerényi úrnak el is hiszi? . . .

De ha annyira demokratának vallotta magát, miért kért a háboru áldozataitól az orvosi bizo-

nyítványokért 10,000 pengő kiállítási díjat, amikor azt a fennálló rendelkezések szerint teljesen díjtalanul kellett volna kiállítania. Vagy csak azért kért pénzt, mert szégyelt hízott libát kérni. Nem is gondoltuk, hogy ilyen szegénylős Kerényi úr.

Vagy talán csak addig volt demokrata, míg a saját érdeke úgy kívánta? Jó lesz talán a vallásosság álarcát újra felvenni és adni a mártírt, úgy talán majd megsajnálja valaki.

Szarvas lakossága érdeklődéssel várja, hogy az eljárás befejezése után milyen példás büntetést fog kiszabni az illetékes bíróság.

Hisszük, hogy rendet fognak teremteni az ilyen áldemokraták berkeiben!

— **Hizlopás.** F. hó 17-re virradó reggeire megdöbbenve vette észre Dankó János tanító, hogy öljából valaki ellopta a családjának hízált dísznoját. A rablást az elvetemült emberek a hold nappali világitása mellett hajtották végre és még az udvarban talált letrára téve vitték el zsákmányukat. A rendőrség széles körű nyomozást indított meg a tettesek kézrekerítésére. De el is várja Szarvas község lakossága, hogy hogy a tetteseket a rögtön itélő bíróság elé állítsa és azok méltó büntetésével példát mutassanak azoknak, akik más vagyona után leselkednek.

— **A lefutó csatornák tolvajai.** Egyes gonoszlelkű emberek arra vetemültek, hogy lefeszégetik a házakról lefutó csatornákat. Ezen kártevők ellen felhívjuk a rendőrség figyelmét, hogy könyörtelenül csapjon le ezen romboló elemekre.

— **Antifaszista szlov front** helyi szervezete vasárnap 23-án délután fél 3 órakor az Árpád nagytermében tagértekezletet tart.

— **Anyakönyvi hírek.** Házasságot kötöttek: Szopka Mihály Simó Máriával, Tóth Mihály Bliznák Erzsébettel, Bankó János Dubela Zsuzsannával, Szabovik Pál Zvara Annával, Brusznyczkí János Gaál Judittal, Zahorecz Pál Pliesovszki Máriával. Elhaltak: Hanzel Mihály 74, özv. Gyurik Györgyné Kohúth Erzsébet 81, Sonkoly Jánosné Ridég Judit 70, Szvák Mihály 88, Csicsely Mihály 78, Várnai György 69, Sárkány Pálné Filyó Judit 79, özv. P. Nádudvari Lajosné Farkas Erzsébet 67, Bogdán György 76, Károlyi Dezső 68 éves korukban.

— **Kövatandó példa.** Filyó János csizmadiamester II. ker. 473. karácsonyra egy pár új cipőt ajánlott fel szegénysorsú hadiárva részére.

— **Rendőrkapitányság közleménye.** A téli idő beálltával elsőrendű közérdeket képez az, hogy a járdát a nedvességtől tisztán tartásuk és a járdákat, hogy sikos ne legyen szőrjük le. A járdák takarítása a forgalom megindulása előtt kezdődjék meg és pedig korreggeli órákban. Az érdekeltek eljárását a kapitányság közgei útján ellenőriztetni és adott esetben a legszigorúbb eljárást indítja meg ellenük. Az előfordult balesetekből levont tanulság alapján figyelmeztetem a közlekedő járművek tulajdonosait, hogy az úttesten való közlekedés legelemibb szabályait tartsák be. emlékeztetül közlöm, hogy a hajtási irány változatlan: „Jobbra hajtás, balra előzz”. Ne hagyjuk őrztelenül a lovaskocsikat és járműveket, mert az esetleges szabálytalanságokért mindenkor a tulajdonos felelős. Óvva intem a fuvarosokat, hogy kocsijaikat az igavonó állatok erején túl ne terheljék és jószágait (gyakran alkoholközi állapotban) minden ok nélkül ne ütlegetljék.

— **Karácsony másodnapján,** december 26-án, szerdán este a Szociáldemokrata Ifjúsági Mozgalom, a Kommunista Párt Ifjúsági Kultúr Gárdája és a Nemzeti Parasztpárt ifjúsága az Árpád-szálló dísztermében 7 órai kezdettel a béke és szeretet jegyében tarja művész-estjét. Az előadást reggelig tartó tánc követi. Ezen az estén a rendezőség az oly sokat szenvedett emberiségnek felejtethetetlen néhány igazai békés órát kíván nyújtani. Békés barátsággal és őszinte szeretettel hívunk mindenkit.

Mezőgazdaság

Néhány szó a mezei pocokról

Írta: Szűcs Lajos gazd. tanár.

A mezőgazdaságban elszaporodó kisebb rágcsálók közül az elmúlt őszy folyamán különösen a köznyelven helytelenül mezei egérnek nevezett mezei pocok mutatott nagyobb elterjedést.

A mezei pocok rövid, tömzsi, zömök testű, mintegy 3 cm. hosszú, gyéren szőrözött, farokkal bíró, barnásszürke bundájú, tiszta fehér lábú kis rágcsáló.

Az egér főleg abban különbözik tőle, hogy testével egyenlő hosszú vagy azt is meghaladó hosszúságú csupasz farka van, a hátsó labái pedig hosszabbak az elsőknél, azért járása szökdeős. Az egér nem szaporodik annyira el, hogy tömegesen található lenne. Ezrei szemben a mezei pocok igen gyorsan szaporodik, mert a nőstény öt-hetenként 8—15-öt fiadzik, a fiatalok pedig 8 hét múlva szintén fiadzanak. Ilyenformán egy anyapocok egy év alatt, az egymásután szaporodó nemzedékekkel együtt 2—3 ezer darabra sokasodik. Előfordult már, hogy eke után járva egy kataszteri holdon 1000—1500 db mezei pocok útőttek agyon.

A mezei pocok Európa és Ázsia középső részén mindenütt előfordul mivel azonban a pocokjárás állandósulásának természet adta akadályai vannak, egy azon területen egy-két évig el tömegesen, azután néhány éves nyugalom következik be. Ugyanis a tömeges elszaporodásokor a beltényésztés következtében beálló vérfertőzés meggyengíti a szervezetüket és különböző bőrbajok (rüh, kosz) terjednek el közöttük, majd a ragadós pocoktifusz út ki rajtuk és pusztítja el őket tömegesen. Ilyenkor 8—10 nap alatt teljesen kipusztulnak, nyomukat csak testük kevés maradéka, pocokszőr és csontváz árulja el. De pusztítja a mezei pocokot a vércse, cickány, róka, menyét és bagoly is.

A mezei pocok elszaporodásának a száraz meleg időjárás, áttelelésének pedig a száraz hideg (állandó hótakaró) kedvez. A hirtelen hóolvadás, különösen, ha az többször ismétlődik, temérdek pocokot pusztít el, mert a hólé megfullasztja őket.

Az állandó hótakaró nem árt nekik, mert alatta és benne utakat vágnak és vígan cikkándoznak eleség után. Néhány pedig védett helyre, épületekbe, kazlakba húzódik és úgy vészeli át a telet. (Folytatjuk.)

— **A Turul Sport Egyesület évi közgyűlése.** A Turul Sport Egyesület 1945. évi december hó 26-án, szerdán (Karácsony másnapján) tartja rendes évi közgyűlését délután 3 órai kezdettel a központi kat. iskola emeleti teremben.

— **Turul műsoros est az Árpád-szállóban.** A Turul Sport Egyesület Vigalmi Bizottsága e hó 25-én, karácsony első napján műsoros estet rendez az Árpád-szálló dísztermében. Műsor után tánc a Furár zenekar közreműködésével.

IRODALOM

József Attila

Emlékezzünk meg néhány sorban József Attiláról, a nagy proletárköltőről, akiben a szociális ember költészetté teljesedett. „Az utca és a föld fia” nagyvárosi proletárcsalád sarja. Szülei korán szétváltnak. A gyermek, akit már most üldöz a szociális balsors, menhelybe kerül. Innen mint lelencet falusi gazdák veszik magukhoz. Ez is sorsszerűség. Részesévé válik a falusi életnek, paraszti munkának. Lelkében népi és proletárélmények forrnak össze elválaszthatatlanul. Innen verseinek ízes, természetes magyarsága. Első írásaiban van valami játékos-ság, bátran bánik méterekkel, mértékekkel. A szegénység még nem keseríti, szinte kérkedik vele, vagy zsebredugott kézzel füttyürészve siklik el felette. Üde, friss. Új formák felé tör. Számára idegen Babicsnak és tanítványainak művirágköltészete, nem zárkózik elefántcsonttoronyba, a valóságban él. Merészen, bátran ír a győztes igazságról, világít mint a fáklya. Csakhamar rádőbben azonban, hogy áthatolhatatlan sötétséggel áll szemközt. Hiába emelkedik szédítő magasságokba, visszarántja a valóság, a feneketlen társadalmi mélység. Költésorban a legelésesebb proletár életét kellett élnie, személyes életével is osztályának sorsát kellett vállalnia. A szegénység, megnevelés érelik igazi szocialistává, a magyar társadalmi líra legelhivatottabb verselőjévé. Társadalmi írásainak hitele megtámadhatatlan. Későbbi költészetének hangja egyre komorabbá válik. Egyre hivatalosabban látja, hogy ebben a társadalomban emelkedni, fölrepülni képtelen, itt csak elmerülni lehet a feneketlen társadalmi mélységekben. A kibontakozott költő számára immár örökre meghalt a lét vidám himnusz, vége a füttyös kamaszkornak. Tökéletes szépség után vágyódó szemébe befurakszik a valóság, a proletár mezítelenség, kiszolgáltatottság. Életének egyetlen igaz, melegséggel teli élménye édesanyja. Néki és rajta túl a proletáranyának állít halhatlan emléket „Mama” című versében, mely a magyar irodalom legnagyobbjai sorába állítja. A tökéletes tudatosítás emésztő lángja égeti, de érzi, hogy ő maga is idő előtt kiég. A haláláról mégis keveset ír. A hosszú gyöttrő halódást éneklő meg, a proletár végzetet. Komor, önpusztító kétségbeesés fogja el, kiég, elhamvad mint a fáklya. Eszméinek valóra válását, osztályának felszabadulását nem érhetette meg, de most, vagy soha valósággá teljesednek sorai:

„Jusson végre igazság
Bő kenyerehez a munka s eszme!”

— **Sakk-hírek.** Ujra megindul a sakkélet Szarvason Karácsony másnapján, dec. 30-án és Újév napján a Független Kisgazdapárt, a Kommunista Párt, a Szociáldemokrata Párt, valamint a Szarvasi Tűzoltók 6-6 tagból álló csapata sakkcsapatversenyt rendez. Az első fordulót dec. 26-án a Kommunista Párt helyiségében bonyolítják le. Belépő díj nincs. Érdeklődőket szívesen látnak.

Fogságból hazatértek névsora

Konyecsnyi Mihály orosz, Szrnka Mihály orosz, Behan István amerikai, Pilinszky János amerikai, Belopotoczi György orosz, Táff Lajos amerikai, Zvonár Mihály orosz, Gácsi Lajos orosz, Zubor Lajos orosz, Dorogi Ferenc orosz, Ronyai Ferenc orosz, Koródi Lajos amerikai, Szabó Lajos amerikai, Tóth Pál orosz, Molnár Sándor orosz, Bencsik Imre francia, Tóth Béla orosz, Nagy Ferenc angol, Sólyom Mihály amerikai, Sznyida Mihály amerikai, Szabó József angol, Körösszegi Pál angol, Polónyi Dezső amerikai, Tusjak Pál orosz, ifj. Gergely György amerikai, Gácsi Lajos orosz, Dauda János amerikai, Szpisjak Mihály orosz, Tolnai Antal francia, Szabó István orosz, Farkas Ferenc amerikai, Kiss János amerikai, Csabai János amerikai, G. Molnár Frigyes

amerikai, G. Molnár István orosz, Sinka István amerikai, Lengyel József amerikai, Králik Mihály orosz, Bencsik Alajos angol, Koródi Antal amerikai, Pásztor Pál amerikai, Varga László amerikai, Cselovszky Pál amerikai, Vass Lajos orosz, Csáki Géza amerikai, Kovács Imre amerikai, Csontos István orosz, Varga László amerikai, Rác Lajos orosz, Jordán Sándor orosz, Petrov Andras orosz, Zahorecz György orosz, Liska András orosz, Hoilló András orosz, Magyar György orosz, Kunstár János orosz, Mucha Pál orosz, Gergely Imre amerikai, Krebs Gyula amerikai, Boros Antal amerikai, Polónyi Dezső orosz, Csontos Lajos orosz, Bagaméri Mihály amerikai, Tasi József orosz fogolytáborokból érkeztek haza. (Folytatjuk.)

Pártközlemények

A Nemzeti Parasztpárt Szarvasi Szervezete vasárnap december 16-án pártnapot tartott. A jövételi beszoállításai kivetéseken a progresszivitást sürgették. Foglalkoztak a vadásztársaság ügyével és sérelmezték a párttagok, hogy az iratokat és a tagsági díj betézetést egyik napról a másikra kellett hirtelen megcsinálni, úgyhogy a tanyavilágban tavoliakó parasztoi a vadásztársaságból kimaradtak, bár már régen annak beiratkozott tagjai voltak, ugyanakkor a közeli belterületiek hirtelen jelentkezve elfoglalták a helyeket. Bencsik István járási párttitkár ismertette a mezőgazdasági szakoktatás szervezetét és a szakismeretek megnövekedő fontosságára hívta fel a parasztság figyelmét.

A Nemzeti Parasztpárt Békésszentandrási Szervezete dec. 16-án megtartotta tisztújító közgyűlését. A tisztikar a következőképpen alakult: Elnök Tóth János, alelnök Balla Pál, titkár Laszlófi Andras, pénztáros Suda László, gondnok Barcsik Imre, ellenőr Szin Gáspár. Bizalommal tekintünk az új tisztikar működése elé.

A Nemzeti Parasztpárt Öcsödi Szervezete keretében megalakult a Népi Ifjúsági Szövetség Petőfi Sándor Köré. Elnökké az ifjúság Koródi Andrást, alelnökké Oláh Antalt, jegyzővé Tóth Lajost, titkárrá Fejes Lajost választotta meg. Kívánjuk, hogy Petőfi szabadságszerető lelke irányítsa az öcsödi paraszti ifjúság munkáját.

Pártnap

Szombaton délután 4 órakor pártnapot tartott a Magyar Kommunista Párt színes kis műsor kíséretében. A kéthetes pártiskola hallgatói vizsgáltak. Tehetségüknek legjavát nyújtottak a hallgatók, akik egyszerű munkásemberek voltak csaknem valamennyien. Két hét igen rövid idő, a társadalom tudományok elsajátítására és mégis igen szép eredményt értek el. Meglepo tehetségeket láttunk felcsillani, akik szép ígéretei pártunknak. Lesz közöttük nem egy, akiről még beszélni fognak országos viszonylatban is. Szeretettel

üdvözöljük az új harcosokat sorainkban, kívánjuk, hogy munkájuk legyen eredményes ügy pártunk, mint a demokrácia szempontjából.

A MKP kultúrgárdájának első szereplése

Vasárnap este tartotta bemutató műsoros estjét a MKP kultúrgárdája az Árpád emeleti nagyteremben.

Az előadásnak fél 8 órakor lett volna a kezdete, ami az erdeklődők nagy száma miatt lehetetlen volt. Tömve volt ebben az időben közönséggel nemcsak a terem előtt elhúzó folyosó, de még a lépcsőház is. Az előadás emiatt 8 óra után vette kezdetét.

A műsort Miklós Gusztáv elvtárs bevezetőbeszédével kezdték. Bejelentette, hogy a kultúrgárdának ez az első szárnypróbálgató estje és kérte a nagyközönség megértő, jóindulatú támogatását.

Ezt Bezzeg Károlyné szavalata követte, majd a garda dalkara mutatkozott be, nagy sikert aratva két induló elenekiessel.

Kohut János által előadott monológ dicséretet érdemel. Előadókészsége gyakorlatiasságra vall.

„Kulturcsere” című egyfelvonásos humoros darabot nagy tetszés között adták elő: Csasztyan Mária, Skorka Judit, Kasuba János, Brlázs János és Stefancsik Pál.

Minden dicséretet megérdemelnek az A és F című egyfelvonásos bohózat előadói: Varga Ilona, Petrovics Anna, Giemboczi Jánosné, Sulyan Istvan, Szedő Mihály és Krizsán András.

Ötletes és korszerű volt Biszák Sándor konferalasa.

Várjuk az előadásorozat folytatását, minél több ifjú bevonásával.

A Magyar Kommunista Párt aktívai részére minden kedden és pénteken este 6 órakor előadást tart. Minden szombaton délután 4 órakor az Árpád szálló dísztermében pártnapot tartunk, ahol a tagok megjejenése kötelező. Vendégeket szívesen látunk.

Műsoros pártnap

Folyó hó 16-án, vasárnap este 5 órai kezdettel a Szociáldemokrata Ifjúsági Mozgalom az Ipartestület nagytermében ismét megtartotta műsoros pártnapját.

A műsoros est keretében szavaltatok továbbá két egyfelvonásos bohózat, énekszám, szájharmonikaszó és Kozsuch Janó utánozművésze szerepeltek. Az előadott „Népbíró” és a „Kérek egy jegyet” c. egyfelvonásos bohózatokban Veles Zsuzsa, Kelemen Gyula, Rákosi Ottó és Szabó Andor jól hangolt összjátékukkal és humorérzékükkel tették élvezetessé az előadást, ezenkívül a közismert Kozsuch Janó az ő utólréhetetlen humorával kacagtatta meg a közönséget. Volt néhány szavalt is, amelyek közül kettő meglehetősen lámpalázzal küzdött, ami valószínűleg az első fellépés velejárója. Utána tánc volt, amely kipótolta az áramszünet okozta bosszúságot.

A Szociáldemokrata Párt Ifjúsági Mozgalma (SZIM) vasárnap, december 23-án délután 5 órai kezdettel táncal egybekötött műsoros pártnapot tart. Előadásra kerülnek: két egyfelvonásos bohózat, magánzámok, szavaltatok, ének- és zeneszámok, Kozsuch Janó új mókákkal. Mindenkit szeretettel várunk.

Népművelési előadások minden szerdán este 7 órakor a párt helyiségében.

December hó 26-án, karácsony másodnapján délelőtt 9 órakor pártgyűlés és tisztújítás.

A Szociáldemokrata Párt pénztárosa felkéri azokat az elvtársakat, akik választási bélyeget kaptak, hogy azokkal sürgősen számoljanak el.

— **MeDiSz** szarvasi szervezete vasárnap délelőtt 10 órakor székházában taggyűlést tart.

APRÓHIRDETÉSEK

Ára 10 szóig 2500 pengő, minden további szó ára 200 pengő. **Vastagabb betűkkel szedve kétszeresen számítandók.**

Falnaprak kaphatók Kiszél könyvkereskedésben. 7-1

Mindenféle libatollért adok gyufát cserébe. Könyg tolikereskedő. 10-1

Kártyalást vállal gyorsan, szépen Zeke Gizella I. Pók u. 317. Főúttal villanygéppel. 8-1

Jó karban lévő kerékpár terményért elcserélhető. III. ker. 712. 9-2

III. kerület 54 számú ház földért elcserélhető. 6-1

2 éves hasas koca hízóért cserébe, ugyanott egy férfikerékpár eladó. Megtekinthető a fogháznál. 6-1

Mindenféle használt lemezt és vasat, mérlegűveket magas áron veszek, Kontra Sándor. 5-5

SZARVASI UJSÁG

Felelős szerkesztő: KOLLÁR MIHÁLY

Főmunkatársak:

Nemzeti Parasztpárt: Dr. Darida Mihály
Szociáldemokrata Párt: Bakos Gyula
Magyar Kommunista Párt: Kiszél Antal,
Laptulajdonosok: Nemzeti Parasztpárt,
Szociáldemokrata Párt, Magyar Kommunista Párt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szarvas, III., Szabadság-út 115/2.
Telefonszám: 8.

Nyomatott Müller Károly könyvnyomdájában, Szarvason